

Міністерство освіти і науки України
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
(кафедра регіоналістики і туризму)
Державне агентство розвитку туризму України
Асоціація готельних об'єднань та готелів міст України
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Херсонський державний аграрно-економічний університет (Україна)

ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ

Збірник матеріалів
Міжнародного туристичного форуму

м. Київ
21–22 березня 2023 р.

УДК 338.48(477)(06)
Т87

*Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету маркетингу
Київського національного економічного університету імені Вадима
Гетьмана, Протокол № 9 від 21 квітня 2023 р.*

Туризм в Україні: виклики та відновлення [Електронний ресурс] : Зб. матеріалів
Т87 Міжнародного туристичного форуму, Київський національний економічний універси-
теті імені Вадима Гетьмана, м. Київ, 21–22 березня 2023 року. К. : КНЕУ, 2023. 337 с.
ISBN 978-966-926-440-4

Проаналізовано стан туристичної галузі України та загальні тенденції розвитку у післявоєн-
ний період; розкрито питання туроператорської діяльності під час військового стану; розглянуто
досвід та бачення провідних туристичних компаній від адаптації до викликів після Перемоги;
визначено просторовий, інституційний, економічний виміри туристичного потенціалу регіонів
України; запропоновано практичний досвід, нові тренди, нові можливості, нові маршрути; опра-
цьовано міжнародний досвід відбудови туристичного сектору після збройних конфліктів; запро-
поновано візію та стратегію повоєнного відновлення українського туризму та місце України у
майбутньому світовому туристичному просторі.

Для науковців та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти ЗВО, держав-
них службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, усіх зацікавлених у тема-
тиці форуму.

УДК 338.48(477)(06)

*Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за науковий рівень публікацій, обґрунтованість висновків,
достовірність результатів, наявність плагіату несуть автори*

<i>Козоріз О. Є.</i>	ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	120
<i>Кондратенко Л. М.</i>	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	123
<i>Коротун С. І., Калько А. Д., Конаривська О. Б., Яковишина М.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО КУЛЬТУРНОГО ШЛЯХУ VIA REGIA НА ТЕРЕНАХ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	126
<i>Левченко М. О.</i>	СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ З ВРАХУВАННЯМ ПОСТ ВІЙСЬКОВОГО ВІДНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	129
<i>Лісовська В. П., Резніченко А. О.</i>	АДАПТАЦІЙНО-ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ПІДХІД ПІДПРИЄМСТВ- ДИСТРИБ'ЮТОРІВ ПРИ ФОРМУВАННІ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ТУРИСТИЧНОМУ РИНКУ	132
<i>Ловка О. В. Бойчук О. С.</i>	МОЖЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ ТУРИЗМУ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	135
<i>Любіцева О. О.</i>	ВИКЛИКИ ПЕРЕД ВІТЧИЗНЯНОЮ СИСТЕМОЮ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ ТУРИЗМУ	137
<i>Макухіна С. В.</i>	ІНОЗЕМНА МОВА В ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ	140
<i>Малахіті А. В., Малахіті Г. А., Сніговська О. В.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ РЕСПУБЛІКИ КІПР НА ТЛІ ВПЛИВУ ПАНДЕМІЇ COVID-19 І РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	142
<i>Маркіна М. І. Огородник В. В.</i>	РЕЛІГІЙНО-ПАЛОМНИЦЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ПОВОЄННОГО УКРАЇНСЬКОГО ТУРИЗМУ	145
<i>Матвійчук Л. Ю., Жадько О. А.</i>	РОЛЬ УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ НОВОЇ КУЛЬТУРИ ПОДОРОЖЕЙ	148
<i>Михайліченко Г. І. Дворська І. В.</i>	ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЕОКУПОВА- НИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ	151
<i>Нестерчук І. К.</i>	СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПРОЄКТІВ ІЗ АКТИВІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	154
<i>Несторишен І. В.</i>	ІНДУСТРІЯ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ.....	156
<i>Нечева Н. В.</i>	РОЗВИТОК КУРОРТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС	159
<i>Павловський А. С.</i>	ІСТОРІЯ КАМ'ЯНЕЦЬКИХ СКЕЛЬ ТА ПОДІЛЬСЬКИХ КОРАЛІВ.....	162
<i>Пацюк В. С. Афанасова О.</i>	РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ВОЄННОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	163
<i>Перекуда Ю. А., Кривоберець М. М.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	166
<i>Петрунчак Д. В.</i>	ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ ЯК СИМВОЛ КУЛЬТУРНОЇ МАТРИЦІ УКРАЇНИ	169

цифрових технологій, що передбачає збільшення обсягу дисциплін, які ґрунтуються на їх використанні в туристичній практиці. Водночас, залишається актуальною регіоналізація туристичної діяльності, її локалізація, що передбачає детальне знання території, її можливостей для розвитку конкурентоздатного турпродукту.

Підводячи підсумок, слід зазначити, що післявоєнне відродження туризму гостро ставить питання кадрового забезпечення, а особливо, такої підготовки кадрів, яка б забезпечувала якість в туризмі.

Література

1. Балабанов Г. В. Динаміка і структура наукового пошуку в галузі туризму і рекреації в Україні: аналітична доповідь / Г. В. Балабанов, В. С. Сайчук. К.: НАУ, 2017. 100 с.
2. Любіцева О., Кочеткова І. Кризовий менеджмент у післявоєнному туризмі / Війна та туризм. Зб матеріалів міжнародн. науково-практичної конф. К., 2022. 319 с. С. 247–250
3. Mansfeld Y. Cycles of War, Terror, and Peace: Determinants and Management of Crisis and Recovery of the Israeli Tourism Industry / Yoel Mansfeld. // Journal of Travel Research. 1999. №38. pp. 30–36.

makukhina.svetlana@gmail.com

Макухіна С. В.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна

ІНОЗЕМНА МОВА В ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Анотація. Стаття присвячена важливості професійного володіння іноземною мовою майбутніми фахівцями сфери туризму. В роботі розкрито значення мовно-навчального туризму як способу вивчення іноземних мов і культур та інтеграції здобувачів у міжнародний соціокультурний простір.

Ключові слова: комунікація, туризм, іноземна мова, компетенція, професійна діяльність.

Туризм — це не лише спосіб пізнання людиною світу, а й найперспективніша сфера економіки, яка сприяє інтенсифікації міжнародних контактів та розширенню міжкультурних зв'язків. Туристичні компанії та індустрія гостинності відчують велику потребу у професійно підготовлених, висококваліфікованих спеціалістах. Адже менеджери туризму та інші фахівці готельно-ресторанного бізнесу повинні мати добрі знання не лише з менеджменту, туризму та економіки, а й досконало володіти однією чи навіть декількома мовами. Сьогодні іноземна мова стала необхідним елементом у всіх сферах людської діяльності. У навчанні іноземних мов особливе значення має професійно орієнтований підхід, який передбачає розвиток у здобувачів вищої освіти навичок іншомовного спілкування у немовних вишах. Щоб підготовка бакалаврів з була успішною та перспективною, необхідно ознайомити здобувачів з новими тенденціями у науковій парадигмі, де поряд з іншими не менш значущими галузями знань одне з провідних місць належить міждисциплінарним підходам. Тим більше, що на сучасному етапі серйозно обґрунтовано доцільність встановлення міжпредметних зв'язків між вузівськими загальнонауковими та профільюючими дисциплінами, що є однією з визначальних умов розвитку навчально-пізнавальних та професійних мотивів студентів. Сучасна концепція вищої школи передбачає формування у майбутніх бакалаврів метапрофесійного мислення на основі методичної компетенції, ціннісної орієнтації та готовності до інноваційної професійної діяльності.

Однак професійне володіння іноземною мовою можливе лише при постійному застосуванні знань на практиці, що дозволяє зробити комунікативний підхід провідним у навчанні іноземної мови, щоб не лише розширити загальнолінгвістичний кругозір здобувачів, а й виробити навичку застосування отриманих знань з іноземної мови у різних ситуаціях спілкування. Таким чином, у рамках сучасної концепції вищої освіти викладач має реалізовувати інноваційні підходи до навчання іноземних мов, які застосовуються у всьому цивілізованому світі освіти та спрямовані на організацію творчого процесу міжособистісного взаємодії у системі аудиторних занять за схемою: викладач-студент.

Отже, знання мов відкриває всі двері можливостей, особливо ці навички є важливими у сфері туризму. Для фахівців туристичної галузі необхідними умовами успішної професійної діяльності є усвідомлення особливостей процесу комунікації, володіння прийомами вербальної та невербальної комунікації, комунікативними стратегіями та комунікативною компетенцією, яка включає здатність використовувати іноземну мову для досягнення професійно значущих цілей [1, с. 3–4].

Досягненню взаєморозуміння у процесі міжкультурної комунікації сприяє міжкультурна компетенція. Міжкультурною компетенцією називається здатність здійснювати спілкування іноземною мовою з урахуванням різниці культур та стереотипів мислення. Формування міжкультурної компетенції слід розглядати у зв'язку з розвитком здатності студентів брати участь у діалозі культур на основі принципів взаємної поваги, толерантності до культурних відмінностей та подолання культурних бар'єрів. Міжкультурне навчання спрямоване на формування у здобувачів здібності до міжкультурної комунікації та сприяє як усвідомленню здобувачами своєї приналежності до певного етносу, так і ознайомленню з традиціями і культурними особливостями представників іншої культури.

У процесі оволодіння іноземною мовою студенти засвоюють матеріал, який демонструє функціонування мови у природному середовищі, мовну та немовну поведінку носіїв мови у різних ситуаціях спілкування та розкриває особливості поведінки, пов'язані з народними звичаями, традиціями, соціальною структурою суспільства, етнічною приналежністю. Насамперед це відбувається за допомогою автентичних матеріалів (оригінальних текстів, аудіозапису, відеофільмів), які є нормативними з погляду мовного оформлення та містять лінгвокраїнознавчу інформацію. Важливо знати національно-культурні особливості поведінки іноземця, щоб уникнути можливих конфліктів під час міжнаціонального спілкування. Таким чином, вивчаючи іноземну мову, здобувач повинен не тільки засвоїти її лексичні, граматичні та синтаксичні особливості, а й навчитися адекватно ситуації реагувати на репліки носіїв мови, доречно застосовувати міміку та жести, використовувати формули мовного етикету та знати культурно-історичні особливості країни мови, що вивчається [2, с. 13–14].

Однією з основних місій міжнародного туризму є насамперед згуртування, взаєморозуміння та єднання між народами та культурами. На міжнародному та національному рівні мають докласти зусиль для налагодження міжкультурної комунікації у туризмі. До таких заходів слід віднести підготовку фахівців міжнародної туристської діяльності в галузі міжкультурних комунікацій, яка давала б спеціалізовані знання, вміння та навички, що сприяють ефективному міжкультурному спілкуванню. Туризм є не лише способом проведення дозвілля громадян, він трансформувався в масову комунікативну практику, значний соціальний процес. Міжкультурний туризм набуває найбільшого поширення, його метою є знайомство з іншою природною, етносоціальною, культурною реальністю. Туристську практику слід відрізнити від класичного ставлення до подорожі. Подорож — це необмежене пересування в культурно-природному середовищі, глибоке внутрішнє залучення до іншої картини світу. Цінність подорожі — це досвід пізнання та порівняння культурних просторів, виявлення їх глибинних відмінностей. Туризм — обмежене просторово-часовими рамками зовнішнє знайомство з іншою культурою, засноване на відвідуванні символічно значимих її об'єктів [3, с. 232–234].

Міжнародний туризм може зробити свій внесок у підвищення мотивації та ефективності навчання іноземної мови. Останнім часом набули популярності та поширення серед клієнтів різного віку мовно-навчальні тури, які мають свої особливості в організації. Навчальні тури — це вид туризму, коли під час поїздок турист поєднує відпочинок із навчанням. Мовно-навчальні тури передбачають одночасно з наданням туристичного відпочинку створення умов та можливостей для вивчення іноземних мов. В останнє десятиліття поширення набули мовні тури для бізнесменів, для яких основною причиною навчання є необхідність володіння одним або декількома іноземними мовами. Мовно-навчальний тур передбачає виключно індивідуальний підхід: школи та навчальні програми підбираються для кожної людини з урахуванням її мовного рівня, освіти, віку. Слід зазначити, що мовно-навчальний туризм виступає як засіб

інтеграції здобувачів у міжнародне соціокультурне середовище, розвиток міжкультурного діалогу та консолідації світової спільноти.

На сьогоднішній день найбільш популярнішими DESTИНАЦІЯМИ мовно-навчального туризму у світі є Великобританія, США, Мальта, Канада та Австралія, що пояснюється високим попитом на вивчення англійської мови. Затребуваними є також німецька, іспанська, французька та італійська мови, у зв'язку з чим мовно-навчальний туризм досить успішно розвивається у Німеччині, Іспанії, Франції та Італії. Крім того, набувають все більшої популярності португальська, китайська та японська мови. Слід зазначити, що потенціал для розвитку мовно-навчального туризму мають інші країни, офіційні мови яких не належать до числа найпоширеніших. У сучасних умовах, коли багатомовність та мультикультуралізм набувають все більшої ваги, просування та розвиток мовно-навчального туризму стає одним із першочергових завдань у багатьох країнах світу, зокрема велику увагу цьому напрямку приділяється на європейському континенті. Багатомовність розглядається як одна з основних принципів освіти та єдиний шлях, який відкриває громадянам Європи можливість користуватися незліченними багатствами усних та писемних джерел культури суміжних держав. Результативність мовно-навчального туризму досягається за рахунок занурення учнів у мовне середовище, атмосферу та культуру країни мови, що вивчається, тісної взаємодії з носіями мови, можливості вибору навчальних програм з урахуванням можливостей та потреб учнів. Таким чином, мовно-навчальний туризм може використовуватися як один з ефективних способів вивчення іноземних мов і культур.

Література

1. Кобзар Н. В. Роль міжкультурної комунікації в підготовці менеджерів туризму. *Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка*. 2011. № 14. 48 с.
2. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2010. № 2. С. 11–17.
3. Якубовська Л. Г., Березюк О. А. Іноземна мова — невід’ємна складова у професійній діяльності фахівців туристичної галузі. *Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика*: матеріали I міжнар. наук.-практ. конф. м. Львів, 31 жовтня — 1 листопада 2018 р. Львів, 2018. С. 232–235.

odessa382009@yahoo.gr

Малахиті А. В.

старший викладач кафедри СКРС ОНУ імені І. І. Мечникова, Україна

odessa20malakhiti@gmail.com

Малахиті Г. А.

студент 3 курсу спеціальності «Туризм» ГГФ ОНУ імені І. І. Мечникова, Україна

odessa332005@yahoo.gr

Сніговська О. В.

в.о. зав. каф. СКРС ОНУ імені І. І. Мечникова, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ РЕСПУБЛІКИ КІПР НА ТЛІ ВПЛИВУ ПАДЕМІЇ COVID-19 І РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Анотація. У дослідженні зроблено спробу окреслити деякі шляхи відновлення міжнародного туризму (кейс Кіпру). Актуальність теми полягає в аналізі наслідків, а також викликів і стратегій розвитку туристичної галузі в контексті впливу пандемії Covid-19 і російсько-української війни.

Ключові слова: Республіка Кіпр, міжнародний туризм, наслідки військової агресії РФ.